

Saarde Sõnumid

Nr 5 (254) 23. mai 2024

Krõlli 45. sünnipäev

Igalühel on ju, igalühel on ju üks kord aastas sünnipäev... Need laulusõnad meenutavad igaühele, et päevad lendavad ja saabub jälle sünnipäev.

Krõlli 45. sünnipäev sai sel aastal hoo sisse vägevate nõidade saabumisega, lõbusalt tralliti ümber maja, vahetati kogemusi luua meisterdamises, luuasõidu stiilides, võlutrikkides. Lõpuks maitsti võlujooki ja nautiti üheskoos võlumaailma võluseid.

Vaevalt olid nõiad lahkunud, kui Krõlli õue saabusid sportlikud sõbrad, et üheskoos joosta üks tõsine Krõllijooks. Jooksummud mõõdeti ühepikkuseks ja kaela riputati võitjamedal. Jooks läks nii hästi, et kõik kuulutati võitjateks.

Krõll on juba vähemalt pool oma elust olnud väga terviseteadlik ja tervist edendav. Mõnikord teeb Krõlli murelikuks tema hea sõbra Pirje Pirtsutaja ülemäärane maiustamine. Krõlli muret aitas lahendada kõiketeadja Valja Valgekihar, kes tuletas Pirje Pirtsutajale ja lastele meelde, mis on tervisele kasulik. Valja Valgekihar kinkis Krõllile erilise juur-puuvilja puu, et innustada lapsi tervislikult toituma.

Kolmandal päeval olid taas kohal teadlased Rebane ja Hello Kitty, et jagada uusi teadmisi ja teha põnevaid teaduskatseid. Sünnipäevavulkaani purskamine ja õhupalli täitmine erilisel meetodil olid vaid mõned näited sellest, kuidas Krõll jätkuvalt avastab ja õpib koos oma armsate sõpradega.

Krõlli kingitus oma suurtele ja väikestel sõpradele oli eriti nutikas – Krõll väntas filmi lasteaias laste ja töötajate tegemistest ja loomulikult iseendast. Koos filmi vaadates oli mõnus iseennast leida ja teisi ära tunda.

Krõll on õnnelik kõigi 45 aasta eest, mil ta on saanud "krõllitada" ilusas majas koos toredate kasvatajate, õpetajate, muusikute ja liikujatega, sanitaride, hoidjate, õpetaja abide, meditsiiniõdede, tervishoiutöötajate, kokkade, köögiabitöölise, pesupesijate, majaperenaiste, aednike, remondimeeste, õppealajuhatajate, raamatupidajate, majandusjuhatajate, juhatajate, direktorite ja kõigi 1740 lapsega (kes Krõllimajas on käinud).

Krõll on õnnelik, et tal on olnud aastate jooksul toeks ja abiks Nõmme, Tali, Tihemetsa ja Surju sovhoos, Pärnu EPT Kilingi-Nõmme jaoskond, Kilingi-Nõmme Linnavalitsus, Saarde Vallavalitsus. Lõpuks soovis Krõll tänada kõiki, kes on olnud tema kõrval neil 45 aastal – toredatest kasvatajatest ja õpetajatest kuni lastevanemateni ning kõikide abilisteni, kes on aastate jooksul toonud rõõmu ja sära Krõlli majja.

Krõll on õnnelik hoolive lastevanemate üle, kes on aidanud Krõllil olla tubli, tegus, tark ja edasipüüdlik.

Krõll on õnnelik, et tema sünnipäevapidu oli täis naeru, rõõmu ja ühtekuuluvustunnet ning ta jätkab uhkelt oma teekonda, olles alati avatud uutele teadmistele, sõpradele ja seiklustele.

Teie Õnnelik Krõll

Saarde Vallavolikogu istungitel

18. aprillil 2024 toimus Saarde Vallavolikogu istung Kilingi-Nõmme Klubis. Istungil osales 14 volikogu liiget. Istungi päevakorras oli 8 punkti.

1. Võeti vastu otsus „Revisjonikomisjoni esimehe ja aseesimehe valimine“. Revisjonikomisjoni esimeheks valiti Heli Juhkamsoo ja aseesimeheks valiti Aleksander Vilinurm.

2. Anti määrus „Saarde valla jäätmekava aastateks 2024–2029 vastuvõtmine“

3. Võeti vastu otsus „Arvamuse andmine Sigaste III uuringuruumi geoloogilise uuringu loa taotluse kohta“

4. Võeti vastu otsus „Meetme „Kogukonnapõhise toetatud eluaseme toetamine“ projekti omafinantseeringu katmine“

5. Võeti vastu otsus „Laenu võtmine“

6. Võeti vastu otsus „Sõiduki soetamine“

7. Vastati volikogu liikme järelepärimistele.

8. Jagati informatsiooni. Istungi ülekannet saab järele vaadata aadressil <https://www.youtube.com/watch?v=wmOqLJbMNH4>

Kõigi Saarde Vallavolikogu otsuste, määruste ja protokollidega on võimalik tutvuda Saarde

valla dokumendiregistris, mille leiate veebilehelt www.saarde.ee. Vallavolikogu määrused avaldatakse ka elektroonses Riigi Teatajas www.riigiteataja.ee.

16. mail 2024 toimus Saarde Vallavolikogu istung Kilingi-Nõmme Klubis. Istungil osales 13 volikogu liiget. Algatati umbusalduse avaldamine revisjonikomisjoni esimehele Heli Juhkamsoole. Istungi päevakorras oli 4 punkti.

1. Võeti vastu otsus „Saarde valla jaoskonnakomisjonide moodustamine ja liikmete nimetamine“.

2. Võeti vastu otsus „Arvamuse andmine Kikepera veerežiimi taastamise kava kohta“.

3. Vastati volikogu liikme järelepärimistele.

4. Jagati informatsiooni Istungi ülekannet saab järele vaadata aadressil <https://www.youtube.com/watch?v=uWXSdXvtNik>

Kõigi Saarde Vallavolikogu otsuste, määruste ja protokollidega on võimalik tutvuda Saarde valla dokumendiregistris, mille leiate veebilehelt www.saarde.ee. Vallavolikogu määrused avaldatakse ka elektroonses Riigi Teatajas www.riigiteataja.ee.

Saarde jäätmejaamast

22.01.2024 aastal avatud Saarde jäätmejaama on nüüdseks juba neli kuud olnud võimalus erinevaid liigiti kogutud jäätmeid üle anda. Rõõm on tõdeda, et Saarde valla rahvas on jäätmejaama üles leidnud ja soojalt vastu võtnud. Oleme saanud palju positiivset tagasisidet, kuulnud kiidusõnu ja saanud ka konstruktiivset kriitikat.

Siinkohal soovime anda lugejale ülevaate, milline on olnud jäätmejaama külastatavus ning milliseid jäätmeliike ning millises koguses on jäätmejaama üle antud.

Seisuga 14.05.2024 on jäätmejaama külastanud üle 200 inimese. 183 inimest ja 15 ettevõtet/asutust on üle on andnud seitsmesse kategooriasse kuuluvaid 44 erinevat liiki jäätmeid kogukaaluga 31 640,86 kg. Kaaluliselt on kõige enam jäätmejaama toodud eterniiti (11 375 kg), telliseid (5 720 kg), suurjäätmeid (2 733

kg), elektroonikaromusid (2 533 kg), ehitusprahiti (3 449 kg), külmuskappe (1 245 kg ehk 20 tükki), lehtklaasi (911 kg), paberi ja kartongi (513 kg), vanu rõivaid, tekstiile (426 kg) ja ohtlikke aineid sisaldavaid jäätmeid (453 kg). Vanu rehve on toodud 76 korral kokku 354 tükki sh erirehve 36 tükki.

Alguses võõrana tundunud asjaajamine on saanud selgemaks; täname kõiki, kes loodusele mõeldes kodudes prügi sorteerivad ning ei pea ka paljude üleliigne jäätmejaama tuua!

Jäätmejaam on avatud teispäeviti ja neljapäeviti kell 9.00–18.00 ja laupäeviti kell 10.00–16.00. Jäätmejaama haldab Osühing Saarde Kommunaal. Saarde jäätmejaama telefon on 5649 9068.

Saarde valla keskkonna- ja heakorraspetsialist Kaie Sakala

Tuulepargi rajamiseks kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu algatamise taotluse saamise teade

Saarde Vallavalitsus teatab planeerimisest 96 lõike 3¹ alusel, et on saanud 09.05.2024 kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu algatamise taotluse tuulepargi ja tuulepargi toimimiseks vajaliku taristu rajamise eesmärgil (kiri registreeritud Saarde Vallavalitsuse dokumendiregistris nr 7-1/1-1). Taotletav planeeringuala suurus on ca 6400 ha paikneb Saarde valla kirdeosas.

Planeerimisest 96 lõike 3¹ alusel antakse teistele isikutele võimalus esitada 30 päeva jooksul teate avaldamisest arvates samasisuline taotlus.

Vastava täiendava taotluse palume esitada hiljemalt 18.06.2024 Saarde Vallavalitsuse e-postile info@saarde.ee või Nõmme tn 22, Kilingi-Nõmme linn, Saarde vald, Pärnu maakond 86304.

Saarde Vallavalitsuse istungil

07. mail toimunud istungil

1. Anti ehitusluba puurkaevu rajamiseks Kanakülas.

2. Anti välireklaami paigaldusluba Admanager Holdings OÜ-le.

3. Anti välja kaks korraldust „Ülemäärase müra ja valgusefektid tekitamiseks loa andmine“ muutmise kohta.

4. Otsustati toetada eakate väljasõidu transporti.

5. Anti luba 01.06.2024 Sugarland Entertainment OÜ korraldataval üritusel „Suve avalööök 2024“ ülemäärase müra ja valgusefektid tekitamiseks 01.06.2024 kell 18:00–23:59 ja 02.06.2024 kell 00:00–02:00 Kilingi-Nõmme suveaia.

6. Anti välja korraldus Saarde Vallavalitsuse 25.01.2023 korralduse nr 2-3/45 „Kilingi-Nõmme Gümnaasiumi poolt osutatavate teenuste hindade kehtestamine“ muutmise kohta.

7. Anti kaksteist sotsiaalvaldkonna korraldust.

8. Kinnitati riigihanke nr 278409 „Mustkatete rajamine Saarde valla teedele 2024“ parimaks pakkumuseks Verston OÜ pakkumus kui majanduslikult soodsaim pakkumus 71 257,24 eurot, millele lisandub käibemaks.

9. Kinnitati ehitise teenindamiseks vajaliku maa, katastriüksuse sihtotstarbe ja lähiaadressi määramine Songi katastriüksusel.

10. Otsustati juubeliteotuste maksmine.

11. Anti korraldus määrata SA Kilingi-Nõmme Tervise- ja Hoolduskeskuse (registrikood 90004616) nõukogu liikmeks Kadri-Aija Viik.

12. Anti kasutusluba teravilja-kompleksi kasutusele võtmiseks Surju külas.

13. Otsustati heaks kiita ja edastada volikogule kaks otsuse eelnõu.

Vallavalitsuse istungite protokollidega ja juurdepääsupiiranguteta korraldustega on võimalik tutvuda Saarde valla dokumendiregistris, mille leiate veebilehelt www.saarde.ee

Hääletades sa otsustad

9. juunil 2024 toimuvad Euroopa Parlamendi valimised. 27 liikmesriigi kodanike valik paneb järgmiseks viieks aastaks paika 720 parlamendiliiget, kes hakkavad tegema otsuseid, mis mõjutavad meie kõigi igapäevaelu. Eestist valitakse Euroopa Liidu esinduskokku seitse liiget.

Suuri muudatusi valija jaoks valimiste korralduses seekord ei ole – valimisperiod on ikka seitse päeva, kestes 3.–9. juunini, hääletada saab nii jaoskonnas kui ka elektrooniliselt. Kuid mõnele punktile tahan siiski tähelepanu juhtida.

Euroopa Parlamendi valimised erinevad teistest Eestis toimuvatest valimistel selle poolest, et osaleda saavad nii Eesti kui ka teiste Euroopa Liidu liikmesriikide kodanikud. Hääletada ja kandideerida saab seejuures ainult ühes liikmesriigis.

Hääletada saab üle Eesti

Nii nagu enamikus liikmesriikides on ka Eestis neil valimistel üksainus valimisringkond, mis hõlmab kogu Eestit. See tähendab, et kõik valijad saavad üle Eesti valida kõigi üles seatud 71 kandidaadi vahel.

Valimisjaoskondi on tänavu 378. Tänu 2021. aastast kasutusel olevale elektroonilisele valijate nimekirjale ja ühele valimisringkonnale saab anda oma hääle ükskõik millises hääletamisruumis üle Eesti. Seega juba juuni alguses suvelainel olles saab näiteks Tallinlane hääletada Ruhnu saarel ja Ruhnu saare elanik Tallinnas. Eelnevalt tasub siiski üle kontrollida, kas kehtiv isikut tõendav dokument on kaasas. Hiljemalt 30. mail saab iga valija kas e-posti või posti teel teatada hääletamisruumide ja hääletamisaja teabega.

Kel on aga näiteks haiguse tõttu keeruline valimisjaoskonda kohale minna ja e-hääletada kas ei taha või ei oska, saab endale valimiskasti koju tellida. Taotlus selleks tuleb esitada telefoni teel kohalikule omavalitsusele reedel, 7. juunil või laupäeval, 8. juunil vahemikus kell 12–20 või valimispaeval, 9. juunil kell 9–14. Täpsema info leiab samuti valimiste teabelehel.

EUROOPA PARLAMENDI VALIMISED 2024						
E	T	K	N	R	L	P
03.06	04.06	05.06	06.06	07.06	08.06	09.06.2024
EELHÄÄLETAMINE						VALIMISPÄEV
Elektrooniline hääletamine						
E 9.00 ...			... L 20.00			Kõikides jaoskondades hääletamine 9.00 - 20.00
Keskuste jaoskondades hääletamine 12.00 - 20.00				Kõikides jaoskondades hääletamine 12.00 - 20.00		Kõikides jaoskondades hääletamine 9.00 - 20.00
				Kodus hääletamine 9.00 - 20.00		

E-hääle kohalejõudmist saab kontrollida

Eelhääletamine ja elektrooniline hääletamine kestab 3.–8. juunini. Eelhääletada saab kuue päeva jooksul igas vallas ja linnas vähemalt ühes valimisjaoskonnas kella 12–20. E-hääletamine kestab esmaspäevast kuni laupäeva õhtu kella 20 välja. E-hääle andmiseks on vaja arvutit, nutiseadmega e-häält anda ei saa. Arvutis omakorda peaks olema kõige uuem ID-kaardi tarkvara, operatsioonisüsteem ja viirusetõrje. Enda tuvastamiseks ja hääle kinnitamiseks on vaja kas ID-kaarti koos lugejaga või mobiil-ID-d. Ka nende kehtivus tasuks varakult üle kontrollida. Smart-ID neil valimistel veel enda tuvastamiseks kasutada ei saa, see võimalus lisandub järgmisteks, 2025. aasta kohalikeks valimisteks. Valijarakendus, millega e-hääletada, on kättesaadav veebilehelt valimised.ee, kust see tuleb oma arvutisse laadida. Rakendus on kättesaadav ainult valimised.ee lehelt, kuskilt mujalt seda kindlasti alla laadida ei tohiks.

Pärast e-hääle andmist on võimalik 15 minuti jooksul nutiseadme abil ka kontrollida, kas hääle jõudis turvaliselt kohale. Selleks tuleb kas Google Play või App Store'i rakenduste poest alla laadida või siis uuendada EH kontrollrakendus. Rakendusega tuleb skaneerida QR-kood, mis e-hääletamise järel arvuti ekraanile kuvati. Hääle kontrollimine aitab kindlaks teha, et valija arvuti käitub õigesti ja sinna ei ole paigaldatud e-hääletamist häirivat pahavara. Valija, kes leiab, et ta ei saanud vabalt või salaja hääletada, võib uuesti hääletada. Hääletades elektrooniliselt, eelmine e-hääle tühistatakse ja kehtima jääb viimasena antud e-hääle. Vali-

misnädalal, sh valimispaeval, on võimalik oma e-hääle tühistada ka jaoskonnas hääletades.

Valimiste korraldajatenä soovime ennetada ja varakult märgata, kui levib valeinfo või muu valimiste läbiiviimist takistav teave. Selleks oleme muuhulgas kohtunud erinevate sotsiaalmeediaplatformide esindajatega, kes on varustanud oma keskkonnad teise valimisinfoga ja kutsume siinkohal ka kõiki inimesi silmatuult valeinfost sotsiaalmeedias keskkondadele teada andma või murettekitavatest kuulujuttudest politseile teada andma. Ühtlasi teeme koostööd erakondade ja kandidaatidega, et ka nemad suhtuksid tõsiselt oma seadmete, veebilehede ja meiliaadresside turvalisuse käsitlemisega. Panen siinkohal ka kõigile valijatele südamele, et oma ID-kaardi ja PIN-koodide andmine teiste inimeste kätte ei ole lubatud ja kõik telefonikõned, milles teilt isikuandmeid ja PIN-koodi küsitakse, tuleks koheselt katkestada ja neist politseile teada anda.

Tulemused südaööks

Valimispaeval, 9. juunil toimub hääletamine kella 9–20. Nii paber- kui ka e-hääle lugemine algab pärast hääletamise lõppemist Eestis. Euroopa Parlamendi valimistel ei tohi hääletamistulemusi avaldada enne hääletamise lõppu kõigis Euroopa Liidu liikmesriikides. Viimasena sulgeb oma jaoskondade ukse kohaliku aja järgi kell 23 Itaalia. Meie jaoks tähendab see seda, et esialgsed valimistulemused saab avalikustada alates südaööst vastu 10. juunit.

Valimised on aeg, millal saab oma hääle kuuldavaks teha. Sinu hääle loeb. Kui sa hääletad, siis sa otsustad.

Arne Koitmäe

Riigi valimisteestuse juht

Euroopa Parlamendi valimised – 9. juuni 2024

Valimisjaoskondade numeratsioon ja hääletamisruumide asukohad Saarde vallas:

Valimisjaoskond nr 1
hääletamisruum asub kõigil eelhääletamise päevadel **03. juuni - 08. juuni** (esmaspäevast laupäevani) ja valimispäeval **09. juuni** (pühapäeval), **Kilingi-Nõmme klubis** (Pärnu tn 73, Kilingi-Nõmme linn, Saarde vald, Pärnu maakond).
info@saarde.ee
tel: 5888 7254
Esimees: Mari Treial. Liikmed: Janne Elmers, Külli Karu, Maidur Lapp, Martti Rooden, Ly Rätsep, Kaidi Suviste (Eesti Konservatiivne Rahvaerakond). Asendusliikmed: Ene Rist, Raul Tammiste.

Valimisjaoskond nr 2
hääletamisruum asub teisel päeval enne valimispäeva **07. juuni** (reedel) Tali raamatukogus (Kase tee 1, Tali küla, Saarde vald, Pärnu maakond).
info@saarde.ee
tel: 5888 7255

Valimisjaoskond nr 2
hääletamisruum asub esimesel päeval enne valimispäeva **08. juuni** (laupäeval) Tihemetsa Huvi- ja Spordikeskuses (Valga mnt 21, Tihemetsa alevik, Saarde vald, Pärnu maakond).

Valimisjaoskond nr 2
hääletamisruum asub valmispäeval **09. juuni** (pühapäeval) Surju Rahvamajas (Sireli, Surju küla, Saarde vald, Pärnumaa).
Esimees: Liis Juust. Liikmed: Janeli Ehrstein, Marin Johanson, Marianne Kuusk, Riita Lillemets, Anne Parts, Tiiu Pukk, Talvi Saar.
Asendusliikmed: Karin Jõesaar, Hanna Köster

NB! TELEFONID TÖÖTAVAD VALIMISJAOSKONDADE TÖÖ AJAL!

Kodus hääletamine

Kodus hääletamist korraldavad mõlemad valimisjaoskonnad.

Kui valija tervises seisundi või mõne muu mõjuva põhjuse tõttu ei saa hääletada valimisjaoskonnas hääletamisruumis, võib ta taotleda hääletamist kodus. Kodus hääletada saab vaid juhul, kui selleks on eelnevalt esitatud taotlus.

Kodus hääletamine toimub teisest kuni esimese päevani enne valimispäeva **07.06-08.06** (reedest laupäevani) ja valimispäeval **09.06** (pühapäeval). Kodus hääletamist korraldatakse vahemikus kell 9.00-20.00 valija eluruumis.

Taotlus kodus hääletamiseks tuleb esitada elukohajärgsele vallavalitsusele või jaoskonnakomisjonile 07.06-08.06 kella 12.00-20.00 ja valimispäeval 09.06 kuni kella 14.00-ni. Taotluse saab esitada kirjalikult (sealhulgas e-kirjaga) ja telefoni teel. Kodus hääletamise taotlus registreeritakse.

Kodus hääletamise taotlus peab sisaldama:

1. valija nime
2. valija isikukoodi
3. valija asukoha aadressi
4. valija sidevahendi numbri;
5. kodus hääletamise põhjus:
 - tervises seisund
 - kõrge iga
 - rasked teed
 - transpordivõimaluste puudumine

- muud põhjus, mis takistab kodust lahkumast

Kui jaoskonnakomisjon leiab, et taotlus ei ole põhjendatud, teavitab ta taotluse esitajat taotluse rahuldamata jätmise asjaoludest.

Info valimiste kohta edastatakse igale valimisõiguslikule elanikule **teabelehe** näol. Valimiste teabeleht sisaldab teavet hääletamisõiguse tingimuste ning hääletamisvõimaluste kohta. Teabelehte ei ole vajalik hääletamisele tulles kaasa võtta. Hääletamisest osavõtmiseks on jaoskonnas vaja esitada **kehtiv** isikut tõendav dokument, kuhu on kantud kasutaja nimi ja sünniaeg või isikukood ning foto või näokujutis ja allkiri või allkirjakujutis. Isikut tõendavad dokumendid on näiteks:

- 1) isikutunnistus ehk ID-kaart,
- 2) Eesti kodaniku pass;
- 3) diplomaatiline pass;
- 4) meremehe teenistusraamat.

Valija võib oma isikut tõendada ka muu kehtiva isikut tõendava dokumendiga (nt juhiluba), kui dokument on kehtestatud seadusega või selle alusel antud õigusaktiga, sellele on kantud kasutaja nimi ja sünniaeg või isikukood ning foto või näokujutis ja allkiri või allkirjakujutis.

Poliitiline agitatsioon - hääletamisnädalal on kõikjal lubatud poliitiline reklaam ja agitatsioon, välja arvatud hääletamisruumis.

Vallavanema veerg

Head vallaelanikud!

Maikuu on looduse tähtsaks aeg, mil maa muutub roheliseks ja loodus puhkeb õide ning inimesed naudivad looduse poolt pakutavat ilu. Kevade saabumisega koos algab valla teede hooldamise ja remontimise aeg. Läbi viidud on erinevaid riigihankeid, mille tulemusel on sõlmitud lepingud majanduslikult parimate pakujatega, et korradada kruusateed ja teostada pindamistööd planeeritud teelõikudel.

Koostöös jõustruktuuridega viisime 14. mail läbi elanikkonna ulatusliku evakuatsiooni praktilise harjutuse, kuhu olid kaasatud Tali Raamatukogu ja Lähkma külamaja kerksuskeskustena ning Kilingi-Nõmme Klubi kogunemispunktina. Klubis asus Saarde Valla kriisistaabi koosseis koos Päästeameti staabi koosseisuga. Harjutuse käigus kasutati rollimängijaid, keda realselt tuli evakueerida kerksuskeskustest kogunemispunkti ning sealt edasi Paikuse osavaldale evakuatsiooni kohta. Läbiviidud harjutuse hinnang oli Päästeameti vaates hea ja see tõi välja valdkondasid, mis tahavad veel arendamist ning parandamist. Harjutust külastas tulevane Kaitseväge juhataja brigaadikindral Andrus Merilo, kelle hinnang staapide ühistööle oli positiivne. Eelmine nädal lõppes Kaitseväge aasta suurim õppus Kevadtorm

2024, mis viidi läbi suurel osal meie valla territooriumist. Täna teid kõiki, et olite õppustel osalejate suhtes vastutulelikud ja kannatlikud!

Kilingi-Nõmme suveaia on 26.05 tulemas esimene suurem kevadpidu, kus esinevad kohalikud huviringid. Loodan, et leiate kevadtööde kõrvalt aega minna vaatama, kuulama ja nautima nende esinemisi.

Ilusat kevade jätku!
vallavanem Raivo Ott

Kogunemispunkti tähistamine

Kriisistaap on tegevusteks valmis

Evakueeritavad juhatakse bussi

Fotod : rms Jan-Daniel Peterson

COOP Kilingi-Nõmme Maijooks

COOP Kilingi-Nõmme sponsoreeritud igakevadisel lõbusal teatejooksul ümber kesklinna pargi osales sel aastal 26 võistkonda 195 võistlejaga. Stiilikohtunikeks tegutsenud žürii koosseis valdavalt KiNG esindajatest – Erli Aasamets, Pille Kadak, Märt Kütas. Otsustava hääle õigus oli Saarde Vallavalitsuse esindajal Martti Roodenil. Esimeses stardis esindasid lasteaeda Kröll äratuntavalt kostümeeritud Kiisud, Siilikesed, Rebased ja Mesimummud. 1.-3. klasside vanuserühmas konkureeris kuus võistkonda. Neist esimesena jõudis finišisse 3. b “Pätid” võistkond. Žürii andis kõrgeimad punktid 3.a “Tennisistidele” ja 2.b “Saunalistele”. 4.-6. klasside kiirem oli 6.ab klassi ühisvõistkond nimega “90-ndad Barbied ja Kennid”. Žürii poolt sai maksimumpunktid aga 4. klassi “Zorrod”. Kõige väledama jalaga 8.a klassi esindus “Oompa Loompad” osutus žürii hinnangul ka 7.-9. klasside stiilsemaks. Gümnaasiumide arvestuses ainsana esindatud 10. klassi saunalsed silksid poolpaljalt koos esindusvõistkondadega. Arusaadavalt on nad gümnaasiumiastme stiilseim klass. Seitsme esin-

dusvõistkonna hulgas jõudis esimesena finišisse Kikepera malevkonna esindus. Žürii andis kõikidele võistkondadele kõrgeid punkte, aga stiiliauhinna maksimumpunkidega võitis “Õpilaskodu” esindus. Võistluse sponsori eriauhinna pälvis Saarde Vallavalitsuse kuueliikmeline esindus “Mõeldud – tehtud”. Nende eelmisel aastal antud lubadust, osaleda vähemalt Saarde liikumisaasta 2024 Maijooksul, sai peetud. Tegusat jätkuvat liikumisaastat!

Toivo Tallo

Fotod: Toivo Tallo ja Kätlin Laur

Saarde kogudus Kevadtorm 2024 keerises

Saarde kogudus andis ka oma panuse Eesti kaitse tugevdamisse õppusel Kevadtorm 2024. Lisaks meie koguduse süstemaatilistele palvetele rahu eest toimus Saarde kirikus pühapäeval, 12. mail emadepäeva missa, millel võõrustati sõna ja sakramendiga ka kirikusse tulnud õppusel Kevadtorm 2024 osalevaid võitlejaid. Üheskoos jagati sõna, palvetati emade, rahu ja Eesti eest ning jumalateenistus lõppes ühislauluga „Hoia Jumal Eestit!“

Kevadtormil osalenud kaplan Arvet Ollino

Fotod: Kristi Ollino

Pakume tööd JUUKSURILE
kaasaegses ilusalongis
Mõisaküla linnas

Tagatud kliendibaas!

Info 51995094
Facebook Eveli ilusalong

23. JUUNIL 2024
**EAKATE
HOMMIKUKOHV**
KILINGI-NÕMME SUVEAIAS KELL 10:30

BUSSID VÕIDUPÜHA
TÄHISTAMISELE VÄLJUVAAD:

KANAKÜLA	8.40	JÄÄRJA	8.30
KAMALI	8.50	VEELIKSE	8.45
TÖLLA	9.00	KALITA	9.00
RIITSAARE	9.10	TALI	9.15
TIHEMETS	9.15	LAIKSAARE	9.30
ALLIKUKIVI	9.20	LODJA	9.45

NB! VAJALIK ETTEREGISTREERIMINE BUSSIDELE
14. JUUNINI TELEFONIL: 5331 4122
(MERIKE MAIDLE), 5664 9731 (JANNE ELMERS)
VÕI MERIKE.MAIDLE@SAARDE.EE;
JANNE.ELMERS@SAARDE.EE

20. mail algab pindala- ja maaelu arengu loomapõhiste toetuste taotlemine

Pindala- ja maaelu arengu loomapõhiste toetuste taotluste vastuvõtt algab 20. mail ning kestab 17. juunini. Taotluste esitamine toimub ainult e-PRIA vahendusel aadressil epria.pria.ee.

Taotleda saab samu uue programmiperioodi toetusi, mida 2023. aastal. Uue programmiperioodi toetustest lisanduvad kohalikku sorti taime kasvatamise, väärtusliku püsirohumaa säilitamise, turvas- ja erodeeritud mullaga väärtusliku püsirohumaa kaitse ning põhjavee kaitse alal asuva väärtusliku püsirohumaa kaitse toetused.

Viimast aastat saab taotleda eelmise programmiperioodi poolloodusliku koosluse hooldamise ja ohustatud tõugu looma pidamise toetuseid, mida saavad taotleda need, kellel on vastav kehtiv 5-aastane kohustus.

Uue programmiperioodi algus tõi eelmisel aastal kaasa suuri muutusi ja ka 2024. aastal on toetuste nõuetes tehtud mitmeid olulisi muudatusi, millega tuleb toetuste taotlemisel arvestada. Muudatused annavad taotlejatele suurema paindlikkuse, aga nende siseseviimine vajab infosüsteemide arendamist ja parendamist ning see võib kaasa tuua erinevate tähtaegade pikenemise, sh väljamaksete nihkumise hilisemale ajale. PRIA teeb kõik endast oleneva, et kõik protsessid saaksid tehtud võimalikult kiiresti ning toetusotsused vormistatud esimesel võimalusel.

Muudatused tingimuslikkuse maa heas põllumajandus- ja keskkonnaseisundis hoidmise (HPK) nõuetes
Käesolevast aastast rakendub turvas- ja märgalade kaitse nõue (HPK 2). Nõuet tuleb täita turvasmullaga põllumajandusmaal ja märgaladel, mis asuvad põllumajandusmaal. Neil aladel ei ole lubatud künda ega freesida, välja arvatud põllumaal, kus on lubatud künda ja freesida üks kord kolme aasta jooksul. Kui vendamata märgalasid ja turvasmullaga põllumajandusmaid ei ole ka lubatud kiuendada.

Talvise taimkatte nõude (HPK 6) osas laieneb 30% erisus ka kartulikasvatajatele. Kui põllumajandusliku majapidamise põllumaast ja püsilikultuuride alusest maast vähemalt 50% kasvatatakse köögivilja, kartulit, puuvilja, marjakultuuri,

lilli, maitse- ja ravimtaimi ning istikuid, peab põllumajandusliku majapidamise põllumaast ja püsilikultuuride alusest maast vähemalt 30% olema talvise taimkatte all.

Esmakordselt rakendub ka lihtsustatud külvikorra nõue (HPK 7). Põllumaal tuleb järgida külvikorda, mis tähendab, et samal põllul ei tohi sama põhikultuuri kasvatada üle kolme aasta ning 50% põllumaast ei ole lubatud kasvatada sama põhikultuuri kahel järjestikusel aastal, v.a kui kasvatatakse vahekultuuri, aga seejuures tuleb tagada põhikultuuri vaheldumine vähemalt kolme aasta möödudes. Nõuet ei pea täitma taotleja, kelle ettevõtte on mahepõllumajanduse seaduse alusel tunnustatud, või taotleja, kelle põllumajandusliku majapidamise põllumaa suurus on kuni 10 hektarit. Põhikultuurina käsitletakse taotlusel märgitud põllumajanduskultuuri, mis on maha pandud, istutatud või külvatud enne taotluse esitamise aastat või taotluse esitamise aasta kevadel ja mida kasvatatakse, kasutades kohalikele normidele vastavaid agrotehnilisi võtteid või hoitakse maad mustkesas või söötis.

Üheks olulisema muudatusena eemaldatakse tingimuslikkuse nõuetest tootmisest kõrvale jäetud maa-alade ja elementide määratlemise nõue ja seega ei pea alates käesolevast aastast toetuste taotlemisel seniseid erinevate protsentide (3, 4 ja 7%) valikuga tootmisest kõrvale jäetud maa-alasid ja maastikuelemente jätma. Samas jäävad kehtima senised nõuded, nagu nõue säilitada maastikuelemente ja keeld lindude pesitsemise ajal pügada hekke ja puid.

Olulisemad muudatused toetuste nõuetes

Muutunud on aktiivse tootja nõude käsitus. Aktiivseks tootjaks loetakse taotlejad, kes omavad lisaks põllumaale ka püsilikultuuridega põlde. Samuti on aktiivsed tootjad taotlejad, kelle kasutuses on taotluse esitamise aastal vähemalt üks hektar pärandniitu, millele taotletakse uue programmiperioodi pärandniidu hoolda-

mise toetust.

Noore põllumajandustootja toetuse nõudeid ühtlustatakse: toetust makstakse põllumajandustootjale, kes on taotluse esitamise ajal kuni 40-aastane; varasema 100 hektari asemel toetatakse põllumajanduslikku tegevust 260 hektaril; kui juriidilise isiku osanike, aktsionäride või liikmete arv on suurem kui juhatuse liikmete arv, ei pea kõik juriidilise isiku osanikud, aktsionärid või liikmed kuuluma äriühingu juhatusse.

Keskkonnasõbraliku majandamise toetust saab taotleja, kes kasvatab kokku vähemalt ühel hektaril põllukultuure, aiakultuure, lilli, kellel on mitmeliigiline väike põld või põldtunnustatud heinaseemnepõld. Alates 15. juulist peavad keskkonnasõbraliku majandamise toetuse taotlejad hakkama pidama elektroonset põlluraamatut. Lisaks on neil võimalik taotleda toetust vahekultuuride kasvatamise lisategevuse elluviimise eest.

Muudatuskuuri läbib ka ökoalade toetus, mille saamiseks piisab edaspidi, kui taotleja määratleb ökoaladena vähemalt 7% põllumajandusliku majapidamise põllumaa ja maastikuelementide aluse maa pindalast. Seejuures saab taotleja ise valida, kas täidab protsendi sööti jäetud maa, haljaskesa, mille taimikusse istutatakse või külvatakse põllumajanduskultuur või mis viiakse mulda, 6–12 m laiuse rohumaariba, lämmastikku siduvate põllumajanduskultuuride või erinevate maastikuelementidega (hekk, põllusaar, puude rida, metsasiil, kraav, kiviaed). Lisaks on erinevalt eelmisest aastast lubatud haljaskesa haljasväetise sisse külvamise asemel haljaskesa kohustuseaastal mulda viia või taimikusse külvata või istutada põllumajanduskultuur. Edaspidi võib rohumaariba külgneva rohumaaga kui ka sööti jäetud maaga ning moodustada varasema 10% asemel 30% külgneva põllu pindalast.

Taotleja peab veenduma, et maade kasutamiseks on olemas nõuetekohane õiguslik alus

Toetust saab taotleda põllumajandusmaa kohta, mida taotlejal on õigus kasutada taotluse esitamise aasta 15. juuni seisuga. Kui taotlejal puudub põllumajandusmaa kasutusõigus, kuid vaata-

harima ning taotleb põllumajandusmaa kohta toetust, rikub ta omandiõigust ning selle maa osas jäetakse taotlus rahuldamata.

Toetuse saamise eelduseks on lisaks põllumajandusmaa kasutusõiguse olemisele ka selle maa reaalne kasutamine. Maa omanik, kes maa harimisega ei tegele, ei ole samuti õigustatud toetust saama, sest ainuüksi maa kasutamise õiguse olemine ei ole piisav alus toetuse taotlemiseks.

Muutused nõustamises

Varasemalt said pindala- ja loomapõhiste toetuste taotlejad kasutada tasuta nõustamisteenust, mida pakkusid konsulendid. Edaspidi on see võimalik vaid teatud tingimustel. Nõuandeteenust pakutakse lõppkasusaajatele, kellele ei ole määratud toetust Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse alusel. Toetuste taotlemise nõuandeteenus on abikõlblik kuni kahel aastal. Sihtgruppi kuuluv isik saab teenust kasutada soodsamatel tingimustel, st teenuse eest tuleb tasuda 10% omaosalust. Need, kes sihtgruppi enam ei kuulu, saavad taotlusprotsessiga kursis olevatelt nõustajatelt endiselt abi, kuid osutatud teenuse eest tuleb täies mahus ise tasuda.

Soodustingimustel osutatavat nõuandeteenust saavad pakkuda eksperdid, kellel on Maaelu Teadmuskeskuse (METK) hinnangul nõuandeteenuse osutamiseks

piisavad teadmised ja kogemused. Kõikide nõustajate kontaktid, kelle teenuse kasutamisel on võimalik kasutada nõuandeteenuse osutamise toetust ja tasuda nõustajale vaid omaosaluse maksumus, on leitavad e-PRIA menüüpunktis „Nõuandeteenused“ ja METKi kodulehel.

Keskkonnasõbraliku majandamise toetuse taotlejad saavad kasutada juhendamisteenust

Keskkonnasõbraliku majandamise toetuse (KSM) taotlejatel on võimalik kasutada PRIA juhendamisteenust, mis toetab kliente taotluse esitamisel ning aitab paremini mõista KSM toetuse nõudeid. **Toetuse taotlejad saavad juhendamist kasutada 20. maist 12. juunini.**

KSM toetus on esimene pindala- ja loomatoetus, mille puhul pilootprojektina pakutakse juhendamisteenust. Pikemas perspektiivis on PRIA plaanis pakkuda juhendamist ka teiste pindala- ja loomatoetuste osas. Juhendamisele pöördumiseks tuleb esmalt broneerida aeg PRIA kodulehe broneerimissüsteemi www.pria.ee/broneering kaudu. Juhendamise kohta leiab rohkem infot www.pria.ee/infokeskus/juhendamisteenus.

Taotluse esitamine PRIA teenindusbüroos

Pindala- ja maaelu arengu loomapõhiste toetuste taotluse esitamiseks saab kasutada PRIA maakond-

likes teenindusbüroodes kliendiartvuteid. Enne teenindusbüroosse tulemist palume eelnevalt broneerida aeg taotluse esitamiseks kas PRIA kodulehe kaudu aadressil www.pria.ee/broneering või helistades teenindusbüroosse. Teenindusbüroode kontaktid leiata aadressil <https://www.pria.ee/teenindusburood>.

Volituste andmine toetuste taotluste esitamiseks

Toetuse taotlejal on võimalik anda volitused usaldusväärsele isikule, kes tema eest saab toetuste taotlust esitada. Volituse saab vormistada e-PRIA või soovituslikul vormil, mis on kättesaadav veebilehel www.pria.ee → Registrid → Kliendiregister → Esindusõigused ja volitused.

Erandina (juhul kui ei ole võimalik volitusi anda e-PRIA, digitaalselt allkirjastatult või paberil) saab füüsiline isik volitusi taotluse esitamiseks anda ka telefoni teel. Selleks palume helistada registrite osakonna infotelefonil 731 2311.

Infotelefonid ja -materjalid:

PRIA pindala- ja loomatoetuste infotelefon 737 7679
PRIA põldude registri infotelefon 737 7660
2024. aastal antavate toetuste kohta saab täpsemat infot PRIA kodulehelt <https://www.pria.ee/toetused/strateegiakava-ning-arengukava-toetused-2024>.

Omniva: kiire teavitus võib aidata pakiautomaadist saadetud raha tuvastada

Omniva suurendab oma logistikeskuses pakside kontrolli, et tuvastada võimalikud rahasaadetised, mis on nende saatjatelt välja petetud. Samuti kutsume kõiki inimesi, eeskätt petturite surve pakiautomaadist oma raha teele pannud inimesi ja nende lähedasi teavitama Omniva klienditeenindust esimesel võimalusel, helistades 661 6616 ja paludes oma pakk peatada.

“Viimastel nädalatel on hüppeliselt kasvanud pettused, kus ennast politsei või muu ametiasutuse töötajana esitlev inimene survestab inimesi telefoni teel erinevatel põhjustel pakiautomaadist raha saatma või seda sinna hoiule jätma. Üheks kuritegeliku skeemi lüliks on kahjuks ka meie pakiautomaadid, mistõttu

anname endast parima, et inimesi teavitada, rahasaadetiste valedesse kättesse jõudmist takistada ja õigel ajal sekkuda,” ütles Omniva Baltikumi logistika ja kullervõrgu juht Kristi Unt. Seetõttu rakendab logistikakaetevõtte oma sorteerimiskeskuses ka senisest tihedamat pakikontrolli.

“Petuskeemid erinevad mõningal määral, kuid üldiselt veendakse kõikidel juhtudel sularaha pangaautomaadist välja võtma ja pakiautomaadist teele panema.” Undi sõnul jäetakse raha ka tihti pakiautomaati hoiule, kust kurjategijad selle esimesel võimalusel ära toovad, mistõttu on ülioluline, et inimene ise või tema lähedane, pereliige, sõber – keegi, kes teab, et raha on paki-

automaati pandud, võtaks ühendust Omniva klienditeenindusega! “Oleme tihe-
das kontaktis politseiga ja koos on suurem võimalus nii raha tagasi saada kui ka kurjategijad tabada.”

Lisaks paneb Omniva logistika ja kullervõrgu juht inimestele südamele rääkida oma eakamate pere-
liikmete ja sugulastega, et nad oleksid sellistest petuskeemidest teadlikud ja ei alluks kurjategijate provokatsioonidele.

“Meil on olnud õnnelikke juhtumeid, kus inimeste kiire reageerimine ja ka meie töötajate tähelepanelikkus ning nobe tegutsemine on suutnud petuskeemi ohvriks lan-
genud inimese raha kätte saada ja talle tagastada,” ütles Unt.

Kilingi-Nõmme Gümnaasium

Erilised kohtumised emmedega

1.b klassil on selle õppeaasta jook-sul külas käinud nii isad kui ka õed-vennad. Klassi pereprojekti lõpetas emade nädal, mis toimus 6.-10. maini.

6. mail oli klassil külas Kristo ema Mari. Koos Mariga said lapsed mängida erinevaid mängu. Mõni neist oli tuttav, mõni täitsa uus. Igatahes rõõmu tundsid mängimisest nii väikesed kui suured.

8. mail käidi emade nädala raames külas Oti emal Kadri. Kadri on füsioterapeut "Terviseteras". Kuulati, mida selle elukutse esindaja igapäevaselt teeb. Lapsed said teada, et inimesel on rohkem kui 200 luud ja üle 300 lihase. Nähti, mis juhtub, kui istutakse valesti ning vale kõrgusega toolil, kuidas nutiseadmete pidev vaatamine mõjutab meie keha. Arutati, miks on vähemalt 60 minutit intensiivset liikumist inimesele vajalik. Tehti harjutusi ning väike võistlus, harjutati tasakaalu, uuriti füsioterapeudi põnevaid töövahendeid. Saadi teada, et Eliisabethil on jalad ühepikkused ning ainuke, kes oma õlaliigese liikuvusega rahul olla ei saa, on õpetaja.

9. mail oldi Grossi poes külas Jasperi emal Mariannel. Uudistati, mis saab taaraautomaati tagas-

tatud pudelist, kuidas võetakse kaupa vastu ning kuidas see kaupluseriivile jõuab. Tutvuti nii poe tagaruumidega kui väisati lihaletti ning kassat. Soovijad said välja printida ning leibadele-saiadele kleepida allahindluse kleepse. Saadi teada, et kõik riknenud puu- ja köögiviljad kaalutakse täpselt üle ning saadetakse Rakverre tagasi, samuti vajavad täpset kaalumist poodi jõudnud valmistoidud. Oli väga põnev külaskäik

Klassi emade nädala lõpetas 10. mail vahva külaskäik Juss Joosepi koduaeda, kus lapsi ja õpetajat võtsid vastu Jussi ema Merlin ning Adeele ema Aive. Selleks aga, et Öhtu tänavale jõuda, pidi kõigepealt kaartide järgi orienteeruma ning leidma kontrollpunktid. Esimene punkt oli politseimajas, kus ootas politseinik Heidi. Heidi rääkis, kui oluline on tänaval tähelepanelik olla. Tehti munakatset, et veenduda selles, kui vajalik on rataga sõites kiivrit kanda. Praktilise tööna oli vaja leida, kes piltidel on juhid ja kes jalakäijad. Pärast esi-

mest kontrollpunkti oli vaja leida veel teinegi punkt järve kõrvalt. Lisaks pidi igaüks kaasa korjama kolm looduslikku eset. Jussi aias küpsetas Adeele ema juba pisikesi pannkooke, mis kõigile väga maitse-sid. Igaüks sai oma kaasa võetud materjalist Jussi ema juhendamisel meisterdada midagi põnevat ning selle suurele papist alusele liimida. Kõige rohkem rõõmu aga pakkus suur hoov, kus sai mängida nii jalgpalli kui peitust, kiikuda ning

toimetada liivakastis. Vaatamata vihmamärjale ja jahedale ilmale oli kõigil väga lõbus.

Aitäh kõikidele emadele, kes aitasid 1.b klassi teemanädala nii vahvaks ja meeldejäävaks teha!

Tekst ja fotod
Mare Tallo

KILINGI-NÕMME GÜMNAASIUM
VASTUVÕTUINFO
10. KLASSI ASTUJATELE
2024

Valmistu 9.klassi lõpetamiseks ja ... tee arukas valik ...

25. - 27. juuni dokumentide vastuvõtt ja vestlused KİNGİS

Turvaline õpikeskkond

EAPsid andvad valikkursused koostöös Sisekaitseakadeemia ja TÜ Pärnu Kolledžiga

Tasuta toitlustus, õpilaskodu ja autokooli esmaabitunnid

Head sportimisvõimalused, lai huviringide valik

G KİNG www.kilingi.edu.ee
4492264
yld@kng.edu.ee

26. mail kell 10.00
KILINGI-NÕMME GÜMNAASIUM OOTAB
1. KLASSI ASTUVAID ÕPILASI JA
VANEMAI KÜLLA!

- saame kokku klassijuhatajaga
- tutvume koolimajaga
- vastame küsimustele
- sööme kringlit

OLETE VÄGA OODATUD!

SAMBLA 18, KILINGI-NÕMME, SAARDE VALD

KILINGI-NÕMME
GÜMNAASIUMI
LÕPUAKTUSED

19. juunil 2024
kell 15.00 põhikooli lõpuaktus
kell 18.00 gümnaasiumi lõpuaktus

AKTUSED TOIMUVAD
KILINGI-NÕMME KLUBIS

1. klassi vastuvõtt 2024/25. õppeaastaks, dokumentide vastuvõtt 13.-31. maini 2024 kell 8.00-15.00 kooli kantseleis.

Nõutavad dokumendid:

- avaldus (saab täita kohapeal)
- õpilase sünnitõend
- vanema isikut tõendav dokument
- koolivalmiduskaart
- õpilaspileti pilt ja avaldus (õpilaspileti soovi korral)

Info telefonilt 449 2264

1. klassi astujaid ja vanemaid ootame kooliga tutvuma 26. mail kell 10.00.

10. klassi vastuvõtt 2024/25. õppeaastaks, dokumentide vastuvõtt 25.-27. juunini 2024 kell 9.00-13.00 kooli kantseleis

Nõutavad dokumendid:

- põhikooli lõputunnistus ja hinneteleht
- 9. klassi klassitunnistus
- avaldus
- sünnitõend
- tervisekaart
- õpilaskodu avaldus (soovi korral)
- isikuandmete töötlemise nõusolek

Info telefonilt 449 2264 või yld@kng.edu.ee

Surju kool

Surju Kooli tegemised

Erasmus+ koostööprojekt "Dictionary of Mathematics"

15.-19. aprillini olid Surju koolis külas õpetajad Gran Canarialt ning Kreekast, et Erasmus+ projekti "Dictionary of Mathematics" raames jätkata matemaatika terminite veebisõnastiku koostamist ja proovida erinevate aktiivõppemeetodite rakendamist STEAM ainetes. Projekti sihtrühmaks on eelkõige II kooliastme õpilased ja seega said meie kooli 5. ja 6. klassi õpilased proovida erinevaid digilahendusi ja äppe, et väga erinevaid ülesandeid lahendada ning katsetada ka valmimisjärgus matemaatika digisõnastikku. Lisaks oli nii õpetajatel kui ka õpilastel väga hea võimalus harjutada inglise keeles suhtlemist, saada teada midagi uut ja huvitavat meie mõlema partneri kodumaast ja sealsest haridussüsteemist ning tutvustada neile meie riigi ajalugu ja loodust, keelt ning kultuuri. Tööpäevad möödusid tegutsedes ja õppides ning õpetades, kõik osalejad said selle nädala jooksul juurde uusi teadmisi ja oskusi. Suur tänu kõigile Surju Kooli õpetajatele ja õpilastele, kes nõu ja jõuga projektinädala tegemistesse panustasid.

18. aprillil toimus maakondlik 5.-6. klassi emakeeolümpiaad

Osalesid 5.klassi õpilane Sandra Juust, kes saavutas maakonnas 5.klasside arvestuses 7. koha ja 6. klassi õpilane Liisa Ojaste, kes saavutas maakonnas 6.

Külas Erasmus+ koostööpartnerid Kreekast ja Hispaaniast. Foto: Valter Tominga

klasside arvestuses 9.-10. koha.

Osalesime õpioskuste talgute vabariiklikus finaalis

4. mail osalesid 5. klassi õpilased Annabell Ehrstein, Lisandra Heljas, Sandra Juust, Lorette Koger ja Mirko Gustav Kosenkranus üleriigilistel õpioskuste talgutel Tartus. Talgupäevale pääseb igast linnast ja maakonnast vaid üks kool. Surju Koolil oli au esindada maakonda teisel järjestikusel aastal. Õpioskuste talgud, mida korraldab Tallinna Ülikool, on päev täis aktiivset õppimist ja kompleksülesande lahendamist, mis võimaldab õpilastel panna end meeskonnana proovile uudes õppimise olukorras.

Maleturniir "Pärnu Kevad 2024"

6. mail osalesid Pärnu Ülejõe Põhikoolis toimunud võistlustel Kevin Bilan (2. kl), Otto William Tori ja Anna Vilks (3. kl), Keijo

Mohnja (7. kl) ning Kristo Krivonogov (8. kl). Osalejad oli kogunenud rohkesti, algklasside grupis 31 ning tugevaimas, reitinguga mängijate ning gümnaasiumiealiste omas, kuhu ka Keijo ja Kristo kuulusid, 15. Mängiti 7 vooru ja sinna mahtus kõike – suurepäraseid kombinatsioone ja lapsikuid vigu, nii lootusetust seisust pääsemisi kui ka ühe ebaõnnestunud käigu tõttu partii kaotamisi. Kokkuvõttes olid kõik väga tublid ega jäänud võiduta, aga punktidest väärtuslikumad on kahtlemata saadud kogemused. Kuigi turniiri keskel sai esimeses lauas mängimise kogemuse Otto, selgus peale viimase malekella seiskumist, et surjukatest on kõige rohkem punkte hoopis Annal - ja rohkem mitte ainult surjukatest vaid ka enamusest teistest, sealjuures kõigist teistest tüdrukutest. Kuna turniirisarja esimene võistlus läks Annal samuti hästi, naasis ta mitte ainult tüdrukute esikoha

diplomi ja auhinnašokoladiga vaid ka sarja parima algklassineiu karikaga.

7. mail käis meie koolil külas Teaduskool

Oli tore hommikupoolik õues, kus Teaduskool viis läbi mitmeid katseid lämmastiku, vesiniku ja tulega, kaasates katsete tegemisse ka lapsi. Näiteks pandi õhupallid plahvatama, lennutati metallambreid ja pudeleid õhku, külmutati lämmastikuga krõpse ja jäätist, mida kõik lapsed maitsta said. Oli väga tore!

6. klassi õpilaste kommentaarid:

Karl: Mulle meeldis kõige rohkem jäätis ja sädeme vulkaan. **Anne-Grete:** Mulle meeldis üks suur plahvatus paljude suurte südametega. **Roger:** Mulle meeldis kõige rohkem jäätise tegemine ja lämmastikus olnud krõpsud. **Karlos:** Mulle meeldis kui me lasime 5-liitrise kanistri õhku.

Jäätise valmistamine. Foto: Liis Virkus

Katse vedela lämmastikuga. Foto: Liis Virkus

Olime väga edukad Pärnumaa 1.-3. klasside VARIA viktoriinil

14. mail 2024 osales Surju Kooli kolmeliikmeline võistkond koosseisus Sini Tuum, Anna Vilks ja

Meribel Bilan Pärnumaa 1.-3. klasside VARIA viktoriinil. Teist aastat järjest saavutas Surju Kooli võistkond esikoha.

Marge Leppik

Pärnumaa Väärikate Vokaalansamblite päev Kilingi-Nõmmes

Väärikate vokaalansamblite laulupäev on sündmus, mis toob kokku eakate lauluansamblid Pärnu linnast ja maakonnast. Sellel päeval ei hinda lauljaid žürii, vaid valitakse publiku lemmik. Eelmisel aastal toimus laulupäev Seljametsa Rahvamajas, kus Kilingi-Nõmme klubi ansambel Patlane võitis publiku lemmiku tiitli. Seeläbi saab ansambel õiguse hoida enda käes rändkarikat ning korraldada järgmisel kevadel väärikate laulupäeva.

27. aprilli hommikupoolle kogunes Kilingi-Nõmme klubisse 9 lauluansambli: Vokiratas Tõstamaalt, Härmalõng Varblast, Helin Seljametsast, Viire Virtsust, Hõbene, Eluring, Maarjahein ja Kadri Pärnust ning kohalik ansambel Patlane. Kokku oli tulnud 103 kuldseas lauljat, nendest kõige eakam oli 96 aastane! Meeleoluka kontserdi avas Saarde vallavanem Raivo Ott, kes kiitis lauljaid selle eest, et nad säilita-

vad meie kultuuri ning kannavad seda edasi järeltulevatele põlvetele. Seejärel kõlas võimsalt ühislaul „Pensionäride polka“, pärast mida sai iga ansambel võimaluse esitada kontserdil kaks laulu. Kõik koosseisud said kaasa kingikoti, milles oli Saarde Valla pusle, helkur ja pastakas, lisaks veel igale ansambli nimeline käsitöömeene, tunnustuskiri ja ansambel Patlane DVD. Üllatusesineteks sellel kontserdil olid tantsurühm Kilingi Eve Sinijärve juhendamisel ning kohalik meesansambel Nõmmela. Viimaks oli käes päeva kõige oodatum hetk – kes saab sel aastal publiku lemmiku tiitli? Suur kuldne rändkarikas omistati seekord Virtsu Rahvamaja ansambli Viire. Laulupäeva kordaminekule aitasid kaasa Pärnumaa Oma-valitsuste Liit, Kilingi-Nõmme Klubi, fotograaf Egon Ligi, helitehnik Siim Kolla ja Kohvik 42.

Õnnela Teearu

Fotod: Egon Ligi

Väike pildiline ülevaade emadepäevale pühendatud kohviku- ja teatriõhtust, kus Trude Stone etendusega "Tere, ema!" oli Surju Rahvamaja laul Häädemeeeste Huviteater. Lavastajaks Aire Koop.

Ristiküla latriin

Ristiküla külaplatsil valmis Kohaliku omaalgatusliku programmi 2023. aasta kevadvooru ja Saarde valla toetusel latriin. Mis on latriin? Latriin on üks võimalikest välikäimla sünonüümidest. Nii võiks ta olla ka kemmerg, kempis, sitamaja, peldik, klosett, kullakamber, varakamber, mõtle-mise kabinet või nuusnik, sest täpselt nii on välikäimlat Eesti eri paigus kutsutud. Latriinile on eeskujuks olnud RMK aladel olevad välikäimlad, kuid tehtud on mõningaid muudatusi. Välikäimla on kaheruumiline ja reoveemahutiga, et tagada mugav kasutus. Ehitis ise on puidust ning katus punasest kivist, et latriin harmoneeruks külaplatsi üldpildiga. Välikäimla potid on kihtplastikust, et neid oleks kerge hooldada ning uksi on võimalik seestpoolt riivistada. Lisaks on võimalus kasutada käte puhastamiseks desinfitseerimisvahendit ning esialgu valgustavad siseruume päikeseenergia toimele töötavad lambid. Natukene vajab latriin veel täiustamist, nimelt otsime toredaid oksimetsast, mis sobiks uste käepidemeteks. Klaasosad

Fotod: Kalju Sarapu

on samuti valmimisel, sest ehituse käigus tuli esialgsest plaanist parem mõte ning otsime teostajat. Omavahenditest lisame latriini juurde infotahvli, kuhu koondame kokku etnoloogilise teabe Eesti külade hügieenioludest 20. sajandi

alguses, mis annab tegevust järjekorras ootamisel, kuid samas on ka hariv ja meelelahutuslik. Seega kui järgmine kord satud meile külla, siis oled oodatud uudistama ka latriini!

Ruta Kuusk

Lõppes eakate seltskondlike kohtumiste hooaeg Surju rahvamajas

Läbi hooaja kestnud eakate seltskondlikud kohtumised Surju rahvamajas said väärrika punkti. Viimasel kolmapäeval, 15. mail, oli eakate kohtumisele kutsutud Surjus üles kasvanud Mart Tõnismäe ning Karmoškasmud. Mart meenutas lugusid lapsepõlvest, mis olid seotud muuhulgas nii mõnegagi saalis viibinutest. Rääkis oma haridusest ja karjäärist ning esitas lõbusa

katkendi Audru Mõisateatri näidendist, milles ise kaasa lööb ja mida ta ise juhendab. Vahvad Karmoškasmud mängisid toredaid lugusid ning läks tantsukski. Oli väga meeleolukas ja tore kohtumine. Aitäh sotsiaalnõunik Marina Raidile, kelle ideest need kohtumised aset leidsid ning millega plaanime rahvamajas kindlasti jätkata. Suur tänu ka kõigile, kes kohtumistel

on meie armsate eakate ette astunud: vallavanem Raivo Ott, psühholoog Evelyn Eichhorst, laulja Toivo Kaiküll koos abikaasaga, Hannes Isand, Önnela Teearu, Jaanus Saar, Mart Tõnismäe ja Karmoškasmud.

Toreda taaskohtumiseni sügisel!

Liis Juust

Kultuurkorraldaja ja noorte juhendaja

Karmoškasmud

Saarde läbi ajaloo prisma

266

Mai 1963

Kilingi-Nõmme Keskkooli X ja XI klassi poisid õppisid lisaerialana põllumajanduse mehhaniseerimist, XI klassi tüdrukud aga kaubandust ja pioneerijuhiks. Tublid salgajuhid Ene Link, Hille Kuuse ja rühmajuht Erika Tomson viisid läbi

koonduse nimetusega „Ühe minuti hind“.

Kilingi-Nõmme veterinaarjaoskond alustas oma kontoris Vana tn. 13 koerte vaktsineerimist marutaudi vastu, sead tuli punataudi vastu kaitsesüstimise jaoks kirja panna ja lehmad tulid tuberkuloosi vastu uurimi-

sele Sihva talu karjamaale viia.

Mai lõpus tähistasid Kilingi-Nõmme Keskkooli õpilased kooli lõppu 3.päevase matka ja kokkutulekuga Rae järve ääres. Osavõtjaid oli 230 ning võisteldi spordis ja orienteerumises.

Sulev Saar on Tihemetsa Tehnikumi meister

Psühholoog annab nõu: kuidas last stressirohkel eksamiperioodil toetada

Kevad ja sellega kaasnev koolilõpp võib laste jaoks olla keeruline aeg: pikast kooliaastast on tekkinud väsimus ning põhijä gümnaasiumiastmes lisandub mure eksamite pärast. See on periood, mil paljud noored tunnevad suurt survet ning võivad kogeda stressi.

Peaasi.ee psühholoogi Anna Leena Koržetsi sõnul on koolistressil mitu tunnus, mille järgi lapsevanem võib aru saada, et laps vajab tuge.

„Näiteks kui laps ei tunne rõõmu tegevustest, mis varasemalt rõõmu pakkusid, tõmbub eemale perelehtmetest ja sõpradest, on suheldes ärritunud ja pahur, pisiasjad ajavad teda närvi, laps sööb rohkem või vähem kui varasemalt, ei maga piisavalt või magab liiga palju. Kõik sellised märgid võivad olla signaaliks, et lapsel võib olla vaimse tervise raskusi, millega ta iseseisvalt toime ei tule,“ selgitas Anna Leena Koržets.

Ta julgustab lapsevanemaid sel teemal lapsega rääkima.

„Oluline on noorele mõista anda, et tema raskusi on märgatud ja ta ei ole oma murega üksi,“ rääkis Anna Leena Koržets.

Psühholoogi vii soovitusi, kuidas lapsega koolistressist rääkida

- Mõttele läbi, miks sa rääkida soovid ja anna ka lapsele teada! Oluline oleks lapsele teada anda, miks sa temaga rääkida soovid. Hea on tuua võimalikult konkreetset välja, mida oled märganud või mis muret teeb. Näiteks võib öelda: „Ma olen märganud, et sa oled viimasel ajal pidevalt väsinud ning sööd vähem. See teeb mulle muret.“
- Arvesta, et vahel ongi eesmärgiks märkamine ja küsimine. Kui tege mist ei ole otsese ohuga, tuleb austada lapse õigust vaikida. Isegi kui laps ei soovi vastata ja lähemalt rääkida, on küsimine ja rääkimise võimaluse pakkumine väga oluline ning võib positiivsele muutusele kaasa aidata.
- Aeg ja koht. Oluline on leida vestluseks sobiv aeg, veenduda, et nii endal kui lapsel on vestluseks piisavalt aega ning ei ole vaja kohe edasi tormata. Sama oluline on leida vestluseks koht,

Anna Leena Koržets.
Foto: erakogu

kus teid ei häirita ning saab mugavalt teineteise vastas istet võtta.

4. Küsi avatud küsimusi.

Katsu sõnastada küsimused nii, et annad lapsele võimaluse ise kirjeldada võimaluse ise kirjeldada põhjuseid, miks ta tavaliselt olek on muutunud. Ole valmis last ära kuulama ning ära otsusta juba ette, et kindlasti on tegu koolistressiga. Muutuste taga võib hoopis midagi muud olla! Kui laps ei ole väga avatud kõnelema, küsi näiteks: „Räägi lähemalt...“. Too näiteid: „Mõnikord käituvad inimesed nii seltpärast, et... Kas sinuga on ka nii?“

5. Tempo. Hoia vestlusel

rahulikku tempot. Ära kiirusta nõuannetega, jätta vestlusesse pause, et laps saaks lisada talle olulist infot või lihtsalt mõelda. Tunnete sõnastamine ja nende tekkimisest rääkimine ei ole üldse nii lihtne kui tunduda võib, eriti noorte jaoks. Kui laps tundub ebalev, siis kindlasti küsi üle, kas said temast õigesti aru. Vahel aitab enda mõtte kellegi teise suust kuulmine sellest paremini aru saada.

Vestluse lõppedes anna lapsele märku, et sinu poole

võib alati pöörduda ja oled tema jaoks olemas.

Vaimse tervise

noortenõustamine Peahea Kui lapsevanem on lapse pärast mures, kuid ei tea, kuidas teda aidata, siis võiks abi saamiseks pöörduda Peahea nõustajate poole, kes koos noorega arutlevad, mis on peamised murekohad ja ühiselt tehakse plaan edasiste abisammude osas.

peaasi.ee

NOORTE VAIMSE TERVISE PORTAAL

Kes aitab ja kuhu pöörduda, kui laps vajab rohkem tuge?

Erivajadusega lapse vanemale vajaliku abi ja õige asutuse leidmiseks.

SOTSIAALMINISTEERIUM

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti
tuleviku heaks

Igapäevaelu

Selleks, et Sinu perele oleks tagatud parim võimalik abi ja tugi pöördu enda kohaliku omavalitsuse (KOV) lastekaitse- või sotsiaaltöötaja poole, kes:

- nõustab ja annab infot võimalike toetavate teenuste ja toetuste kohta;
- hindab abi ja teenuste vajadust;
- määrab kohaliku omavalitsuse poolt pakutavad teenused;
- korraldab KOV teenuste rahastamist.

Mõnel juhul võib olla vajalik pere omaosalus.

Omavalitsused pakuvad elanikele erinevat tuge, nagu näiteks:

- eluruumide kohandamine;
- tugiisik lapsele või perele;
- lapsehoid;
- sotsiaaltransport;
- abi ravimite ning abivahendite ostmisel;
- perenõustamine jne.

Lisainfot Sinu KOV-i poolt pakutavate teenuste ja tingimuste kohta saad KOV-i kodulehelt või lastekaitse- või sotsiaaltöötajalt.

Pea meeles, et lisaks toetavatele teenustele on oluline ka Sinu suhe iseenda ja lähedastega. Mõtteid ja viise, kuidas iseennast ja suhteid hoida, leiad lehel tarkvanem.ee.

24/7 on Sinu jaoks olemas lasteabi – helista **116111** ja või kirjuta lasteabi.ee.

Riiklike toetuste ja teenuste kohta, mis on suunatud suure abi- ja hooldusvajadusega lastele, saate esmast infot **Sotsiaalkindlustusameti (SKA)** kodulehelt sotsiaalkindlustusamet.ee.

Koostöö lasteaia ja kooliga

Õpetaja on Sinu koostööpartner lapse heaolu hoidmisel ja tagamisel nii lasteaias kui koolis. Küsimuste, murede ja probleemide korral vestle õpetajaga, et koostöös leida parimaid lahendusi.

Vajadusel pöördu lasteaia või kooli tugispetsialisti (logopeed, eripedagoog, psühholoog, sotsiaalpedagoog) poole. Tugispetsialisti teenust korraldab direktor.

E-R kell 16-20 pakub tasuta nõustamist **koolipsühholoogide tugiliin 1226**

Kui õpetaja ega tugispetsialistide koostöös proovitud lahendused ei ole andnud oodatud tulemusi, siis pöördu **Rajaleidja keskusesse**. **Rajaleidja** selgitab välja lapse õppimisega seotud raskused ning annab edasised juhtnöörid, mis toetaksid last hariduse omandamisel.

Nõustamisaja broneerimiseks helista **735 0700** või broneeri lehel rajaleidja.ee

Igal lapsel on õigus õppida oma elukohajärgses koolis, selle võimaluse peab tagama kohalik omavalitsus. Kui kooli valik osutub keeruliseks, saab abiks olla **kohaliku omavalitsuse haridusspetsialist**.

Lisainfot leiad Haridus- ja Teadusministeeriumi kodulehelt hm.ee

- Üldharidus ja noored
- Alus-, põhi- ja keskkooli
- Toe vajadusega õpilased: õppekorraldus ja tugiteenused.

Füüsiline ja vaimne tervis

Perearst nõustab ning tagab lapsele vajalikud uuringud ja ravi, toetades ka lapsevanemat erinevatel teemadel. Sinu ja Su pere vaimne tervis on oluline.

Tuge ja nõu pakuvad:

- peaasi.ee
- lahendus.net
- palunabi.ee

Tervisekassa infotelefon: **669 6630**

Kui perearsti arvates vajab lapse tervisemure mõne muu eriala spetsialisti hinnangut või sekkumist, suunab ta lapse **eriarsti vastuvõtule**. Vajadusel saab lapsevanem või laps psühhiaatri juurde pöörduda ka ilma perearsti saatekirjata.

Kui kulud lapse soodusravimitele on aastas üle **100 €**, siis rakendub ravimitele täiendav soodustus.

Õendusabi vajavatel lastel on võimalik saada erinevaid õendusabiteenuseid. Täpsemat infot küsi oma pere- või raviarstilt.

Kui lapsel on diagnoositud haigus, mille raviks on vaja **meditsiini-seadet**, koostab raviarst lapsele digitaalse meditsiini-seadme kaardi. Seadme saab osta apteegist või **meditsiini-seadme müüjalt** soodustingimustel.

Puude raskusaste ning selle tuvastamine

Puude raskusaste tuvastamiseks ning lisakulude hüvitamiseks esita **SKA-le taotlus**. Vajalik on eelnev arsti viisiit.

Lisainfot leiad SKA kodulehelt sotsiaalkindlustusamet.ee
→ Puue ja hoolekanne
→ Puude tuvastamine

Juhul, kui taotled lapsele puuet, tehakse otsuse kohta teavitust ka KOV-i, kes võtab vajadusel teiega ühendust.

Kui varem proovitud teenused (KOV, tervishoiu ja hariduse tugiteenused) ei ole andnud soovitud tulemust, et toetada last ja perekonda puudest tuleneva tegutsemis- ja osaluspiiranguga kohanemisel ja toimetuleku parendamisel, siis pöördu SKA poole.

Raske või sügava puudega lapsevanemast üks saab taotleda **õppe-laenu kustutamist**. Rohkem infot sotsiaalkindlustusamet.ee.

Puudega lapse vanemal on õigus saada üks **lisapuhkepäev kuus** ja saab võtta **lapsepuhkuse päevi** kuni lapse 18-aastaseks saamiseni.

Kui laps vajab puudest **tulenevalt abivahendit**, siis abivahendi ostmist või üürimist hüvitab SKA.

Sotsiaalkindlustusameti infotelefon: 612 1360

2023

LIPU-MASTID

KUNI JUUNI LÕPUNI

10%
SOODSAMALT

Igaühel on õigus heisata Eesti lipp 365 päeva aastas!

Täpsem info ja personaalne pakkumine: mastid@hobesolg.ee

Tel 5565 5001

www.hobesolg.ee

Saarde kinnine discgolfi sari alustas viiendat hooaega

2020. aastal alanud Saarde kinnisel discgolfi sarjal algas 18. aprillil viies hooaeg. Võistlussari kuulub ka Saarde Liikumisaasta 2024 kalendrisse. Sõigiseni kestval sarjal on kokku kaheksa etappi. Viie paremini õnnestunud etapi tulemused liidetakse ja nii selguvad järjekordsed Saarde valla meistrid discgolfis kuues vanuseklassis. Esimesel etapil oli kohal 29 discgolfi entusiasti. 2011 ja hiljem sündinud tüdrukute esikoha võitis Mariel Koovit. 2006-2010 neidude parim oli Margaret Klettenberg ja noormeeste parim Gert Manilets. Naiste esikoha võitis Reine Klettenberg ja meeste Aldo-Kristjan Rattur, kel oli lisaks õnn võita tänavuaastase sponsori, COOP Kilingi-Nõmme loosiauhind, 10 € kinkekaart. Ka võistlussarja esimene holari õnnestus visata Aldo-Kristjanil. Holari viskajate eriauhinna on välja pannud DiscSport OÜ.

15. mail toimunud teisel etapil oli rajal 28 võistlejat. Nooremas vanuserühmas võitsid Maria Kaljur ja Andero Stig Saarpere, Neidudest kordas etapivõitu Margaret Klettenberg ja naistest Reine Klettenberg. Noormeeste esikoha võitis Rico Kalde ja meeste Erki Kangur. COOP Kilingi-Nõmme kinkekaart loositi Mats Truijale. Kolmas etapp toimub 29. mail.

Kes pole enne käinud, tulge proovige ka õnne!

Toivo Tallo

Fotod: Kätlin Laur ja Sven Koovit

Parimad poisid 2. etapil

Parimad tüdrukud 2. etapil

EHKK karikavõistluste teine etapp Tihemetsa Motokeskuses

4. mail toimunud EHKK karikavõistluste teisel etapil Tihemetsa Motokeskuses paitas võimas kevadpäike küllastajate palgeid. Ilus ilm ja Vabariigi enim hillitsetud rada tõi kokku paarsada võistlejat.

Päeva avalöögiks oli Addinol MX Zero ehk algajate klass kus stabiilset sõitu näitas mõlemal korral Matias Pärnaku. Teise koha peale oli aga võistlus tihedam ja kui esimeses sõidus läks teine koht Tauri Tupitsale, siis etapi kokkuvõttes viis teise koha Rovani Jazkova ja kolmanda Tupits.

Tihemetsas avasid hooaja ka Retro, EVO, MX60 ja Naiste arvestused. Sel etapil domineerisid naised, kui Martha Koort võitis mõlemast sõidust võidud. Etapi kokkuvõttes naiste esikohalik vastavalt Koort, Elisabeth Mary Vainrauh ja Celiin Jõesaar. EVO arvestuse esikoht Janek Lootusele, teine Jenss Lootus ja kolmas Kristjan Samarin. Retro parim oli Maris Mieztis (LAT), teine Juku Saar ja kolmas Jüri Kummer. MX60 ehk üle kuuekümneste võistlejate esikoha haaras Toivo Ilves, teine Pertti Salonen (FIN) ja kolmas Madis Pool.

Defton MX X klassis sõidavad veidi edasijõudnumad harrastussportlased ja siin käis tihe heitlus esikohalikus, kus teise sõidu lõpus selgitati vaid sentimeetritega täpne järjestus. Esikohale tõusis Robi Mikk, teiseks Kaupo Pakkas ja

Vasakult Jan Jakobson, Meico Vettik, Gert Krestinov, Uldis Freibergs, Markuss Kokins. Foto: Tormi Raik

kolmandaks Rico Sildnik.

Kenomer MX40/50 klassis ehk vanal ajal nimetatud kui Veteranid, on konkurents väga tihe. Kahjuks läks teises võistlussõidus nii tuliseks, et peakohtunik pidi sanktsioneerima mitmeid võistlejaid kollase lipu eiramise pärast. Etapi kokkuvõttes tõusis MX50 arvestuse poodiumile esimesena Erki Privoi, teine Aivo Rabbi ja kolmandaks pikema pausi pidanud Valeri Homin. MX40 arvestuse esikoha võitis Asko Lihtsa, teine koht Ain Klettenberg ja kolmas Janis Kaljas.

Arctic Sport MX25 ja MX15 mahtusid startima sel korral koos ja ringiajad olid mõlemas klassis väga lähedased, seega jätkus võistlusmomenti kõigile. Üldvõidu peale käis lahing Hugo Sireli ja Mati Nuut vahel, kus Nuut päeva lõpuks väljus võitjana. Klaaside põhi-

selt läks MX15 võit Sirelile, teine Marten Tint ja kolmas Kevin Järvpõld. MX25A arvestuse esimene Mati Nuut, teine Marcos Odar ja kolmas Raido Elbing. MX25B esimese Kevin Kill, teine Arti Halling ja kolmas Brenden Roots.

Päeva kiireim, Jäägri Villa MX Pro/Jun stardis tuiskas esimesena minema Meico Vettik, kellele peatselt kuklasse hingas Gert Krestinov ja Uldis Freibergs. Vettik aga suutis esikohta kaitsta ja oli finišis esimesena. Teises sõidus oli taas Vettik esimene ja Krestinov kannale astumas, kolmandana tegi väga head sõitu Mikk Martin Lõhmus ja neljandal kohal Aleksei Vinogradov. Umbes pool sõitu jätkati sellises järjekorras, kuid siis jõudsid järgi tagumisse punkti jäänud Freibergs, Kokins ja Jakobson, kellel õnnestus lõpuks ka

mööduda. Paar ringi enne ülimalt põneva sõidu lõppu tegi eduka möödumiskatse ka Krestinov. Päeva üldjärjestuses läks etapivõit Gert Krestinovele, teine Meico Vettik ja kolmas Uldis Freibergs (LAT), Juunioride parim Markuss Kokins (LAT), teine Romeo Pikand ja kolmas Gregor Kuusk.

EHKK karikasarj jätkub 8. juunil Türil, Kihli Motokeskuses!

Oliver Sepp
Eesti Hobikrossiklubi

ALAS-KUUL AS heategevuslik hüppepäev vol. 6

Heategevusliku hüppepäeva veavad sel aastal valla korvpalli eestvedajad. Hüpatud sentimeetritega toetatakse Kilingi-Nõmme välikorvpalliväljaku rekonstrueerimist. Absoluutarvestuse parim mees pälvis karika "Suurepärane mees" ja parim naine karika "Vaimustav naine". Kolmele parimale mehele ja naisele

pääsmed võistluspäeva lõppedes suveaias toimuvale "Suve avalöögile". Kontserdi korraldaja paigaldab hüppepäeva ajaks staadionile batuudi. Lastekaitse päevaga seotud sündmused algavad juba enneõunal madalseiklusraja avamisega koolimaja taga. Lustlikku lastekaitsepäeva!

L 1. juuni

Saarde Liikumisaasta 2024

[3] etapp

Lastekaitsepäev

11.00 Madalseiklusraja avamine (liikumistreener Asko Külmsaar, DJ FIREANT jt.)

12.00 Saarde kodutütarde ja noortkaste pannkoogikohvik (Pargi tn. 6 õuel)

TERE EESTI

Alas-Kuul hüppepäev

vol 6

Kilingi-Nõmme staadionil

14.00 batuudid spordipäeva lõpuni (Sugarland Pood)

15.00 korvpalli harjutus (hoovõtuta hüpped kõrgusesse)

16.30 kaugushüpe

17.00 kõrgushüpe

18.00 suve avalöö (laulutaval, kuni 12 a. TASUTA)

TERMINAATOR • SHANNON • CUCHEERIK • MANN • HERRAD • VELLID • KARMANID

Info: www.sksaarde.ee

Sugarland Pood

VISIT PÄRNÜ

ALAS-KUUL AS TOOTUSE TEENINDUS

RMK

Bussiootepaviljon Üleraudtee peatuses on saanud uue ilme –maalis Tanel Šubin

TIHEMETS JAANITULI
23.06.2024

Tihemetsa Sauna juures
Peo algus kell 18.00
Lõkke süütame kell 21.00

Tantsumuusikat mängib
legendaarne Udo bänd!

Pidu on kõigile tasuta!

Kohapeal saab osta süüa-juua!

Kuumaks on köetud ka sauna!
Sauna pilet 5€

Arveldamine toimub sularahas

TALI SELTSIMAJA
PARGIS

21
JUUNI

TALI
JAANITULI

TANTSUMUUSIKAT
MÄNGIB ANSAMBEL

MEHED
METSAST

KELL 19.00 | SÜNDMUS ON TASUTA!

JAANIMÄNGUD NII SUURTELE KUI
VÄIKESTELE!

ÕHTUT JUHIB ANDRES VISNAPUU

LISAINFO: KLUBI@SAARDE.EE VÕI
TELEFONIL 3569 5715

KLUBI

23. JUUNI
Surju pargis

Surju jaanituli

Õhtujuht Kuldar Pajula

Algus 19:00

Laval ansambel
Surju Kommunaal

Tantsuks ansambel
OKITOKI

Kohapeal toitlustus
Liisu Cateringilt
(soe söök, jäätis,
näksid, joogid jms)

Batuudid Suhkruvatt
Võistlused suurtele ja
väikestele
Vahvad suured tegelased

KILINGI-NÕMME SUVEAIAS
23. JUUNI KELL 19.00

JAANITULI

TANTSUKS MÄNGIB ANSAMBEL PROJEKT

ÕHTUT JUHIB ANDRES VISNAPUU

JAANIMÄNGUD NII SUURELE
KUI VÄIKESTELE!

TASUTAI

AVATUD
KOHVIKI!

VÕIDUPÜHA
TÄHISTAMINE

23. JUUNIL
KELL 10.00

KILINGI-NÕMME
LIPUVÄLJAKUL

PÄRGADE JA KÜÜNALDE
ASETAMINE AUSAMBALE

ALLIKUKIVI
VEINIMÖIS

Rabarberipäev

Allikukivi küla, Saarde vald, Pärnumaa
8. juuni 2024 kell 12.00-18.00

Päeva ajakava

12.00 Toiduteemaline õpituba
Veini ja toidu sobitamine

13.00 Veinikeldri külastus

14.00 Aiateemaline õpituba
Rabarberite kasvatamise saladused

15.00 Veinivalmistamise õpituba

17.00 Uku Suviste kontsert

Terve päeva jooksul avatud veinide
degusteerimised ja kohvik.
Lastele joonistusnurg ja batuut.
Päeva pääse 10€

LEADER

allikukivi.ee

TEADAANNE!

ALATES 1.MAIST 2024 MUUTUVAD PEREARST DR.
ÜLLE ALANURME KABINETI TELEFONINUMBRID!

UUED TELEFONINUMBRID ON:

5665 5894

5672 7126

PALUME HELISTADA VASTUVÕTUAEGADEL!

E 8.00- 12.00 ja 13.00-16.00
T 8.00- 16.00
K 8.00-12.00 ja 14.00-18.00
N 8.00-12.00 ja 13.00-16.00
R 8.00-16.00

TAHAD OLLA NUTIKAS JA MOODNE? TAHAD
LIHTSALT RETSEPTI VÕI AEGA BRONEERIDA?

KASUTA ePEREARSTIKESKUST!

LAE ALLA ÄPP VÕI VAATA KODULEHEKÜLGE,
REGISTREERI ENNAST, UURI VÕIMALUSI JA
KIRJUTA!

Kuhu minna meie vallas

10. aprill – 10. juuni Kunstiringi SPEKTER näitus
Kilingi-Nõmme Klubis maja avatud oleku ajal

2.-31. mai Rohevahetuse aeg Tihemetsa
Huvi- ja Spordikeskuses, hoone avatud oleku
aegadel

23. mai kell 16.30 Surju lasteaia kevadpidu

26. mai kell 9.00 Livonia Kevadlaad
Kilingi-Nõmme suveaias

26. mai kell 10.00 Morsipidu sügisel 1. klassi
astujatele Kilingi-Nõmme Gümnaasiumis

26. mai kell 11.00 Kevadpidu Suveaias,
esinevad Kilingi-Nõmme huviringid ja
ansambel Polero

27. mai kell 17.00 Lodja metsise püsielupaigas
veerežiimi taastamise projekti avalikustamise
koosolek Surju Rahvamajas

29. mai kell 18.00 Kilingi-Nõmme Muusikakooli
35. lennu kontsert-aktus

30. mai kell 17.00 Surju lasteaia lõpuaktus

31. mai kell 17.00 Lasteaia lõpupidu Krõllis

1. juuni kell 11.00 Lastekaitsepäeva
tähistamine: madalseiklusraja avamine.
Alas-Kuul Hüppepäev.

1. juuni kell 18.00 Suvealguse pidu
Kilingi-Nõmme lauluväljakul

8. juuni kell 12.00 Rabarberipäev
Allikukivi Veinimõisas

11. juuni kell 9.00 Doonoripäev
Kilingi-Nõmme Klubis

16. juuni kell 11.00 Kõveri spordipäev koos Ivo
Linna Supernova Trioga Kõveri Puhkekeskuses

17. juuni kell 10.00 Silmade kontroll ja prillide
müük – Hindpere Optika
Kilingi-Nõmme Klubis

19. juuni kell 15.00 9. klasside lõpuaktus
Kilingi-Nõmme Klubis

19. juuni kell 18.00 12. klassi lõpuaktus
Kilingi-Nõmme Klubis

21. juuni kell 19.00 Jaanituli Tali Seltsimaja
pargis

22. juuni kell 19.00 Laiksaare küla jaanituli
vanas kooliaias

23. juuni kell 10.00 Võidupüha tähistamine
Kilingi-Nõmme lipuväljakul

23. juuni kell 18.00 Jaanituli Tihemetsas

23. juuni kell 19.00 Jaanituli Kilingi-Nõmme
suveaias

23. juuni kell 19.00 Jaanituli Surju pargis

13. juuli kell 9.00 Kilingi-Nõmme linnapäevad,
laad

SILMADE KONTROLL JA PRILLIDE MÜÜK

17. juuni alates 10.00

KILINGI-NÕMME

KLUBIS

Etteregistreerimine (kell 8-16)

telefonil 5323 2454

*kuivasilmatest

*silmarõhu mõõtmine

*optilised päikeseprillid

Silmade kontroll 20€, prillioستjale TASUTA!

Toimetused ootab kaastöid ja reklaame e-posti aadressile
janne.elmers@saarde.ee 15. kuupäevaks.

Õnnitleme!

OLIVER ROOTS	91
VAIKE JALASTO	91
GERDA-JOHANNA TAMSON	90
MILVI SAARING	88
MAIMU-KOIDULA ARULAAN	88
VELLO TANISSAAR	88
SALME TÄHISTE	88
AINO OLDE	87
ELDUR TAMM	86
ELE-TIIU RUUSMANN	85
HELDUR SARAPU	85
ELVI KIELAS	84
ELVI VUTT	84
ASTA RÄÄBIS	84
ARVO PULK	83
KALJU SAAR	83
MALLE KIVI	82
HELLE-MAIE HANSON	82
HELGI ILOSTE	82
MAIE KARBUS	82
EHA NÄREP	82
MAIO PAHK	82
VALVE AAS	81
VELLO RÄÄBIS	81
PRIIT ANTON	81
LIIVI ORASMÄE	81
ALIDE-JOHANNA ROOSMA	81
KÜLLI SAAR	81
MIHKEL JUURIKA	81
MAIE EVERT	80
JÜRI SAAR	80
MAIE VOLT	80
EHA KUKK	80
LINDA SCHNEIDER	75
MARJA MUTLI	75
MALL KUNINGAS	75
VALVE KALLAS	75
TIIT KUKK	75
SILVI LAINELA	75
ALVI MIILITS	70
NAIMA LENSMENT	70
ASTA PIHELPUU	70
REIN VOLT	70
HENDRIK KLETTENBERG	70
MARIKA VARES	70
LEA TIITSAAR	70

Vallaelanikud, kes ei soovi oma sünnipäeva avaldamist ajalehes,
peaksid sellest teatama e-posti aadressile mari.treial@saarde.ee,
info@saarde.ee või telefonidel 449 0138, 449 0135 hiljemalt eelneva
kuu 15. kuupäevaks.

Metsamaapinna ketasadraga ettevalmistamine istutamiseks
5346 4785, info.metsaader@gmail.com

EELK Saarde Katariina koguduse õpetaja annab teada

Kalmistupüha jumalateenistus Saarde kalmistul
pühapäeval, 23. juunil kell 12.00. Iganädalased
jumalateenistused toimuvad Saarde kirikus
pühapäeviti algusega kell 11.00. Sissepääs
kirikusse küljeuksest.

Igapäevaste missade toimumise algusaegade kohta
saate teavet, kui helistate numbrile 5271563.

Piibli- ja palvetund toimub kolmapäeviti kell 18.30.
Täpsemat teavet piiblitunni toimumise asukoha
kohta saate telefonilt 5271563.

Rahuga
Arvet Ollino

Uued vallakodanikud

Ave Kallo ja Martin Peiki perre
sündis 23. aprillil **MATEO PEIK**

Eleri Lanno ja Mihkel Mölder perre
sündis 07. mail **ELLI MARTA MÖLDER**

JALAHOOLDUS-SPETSIALIST Kilingi-Nõmmes

Jalahooldus lakita või geellakiga
Sõrmeküünete ravimaniik

Ravipediküür:

- Nahapaksendite ja kannalõhede hooldus
- Konnasilmade ja soolatüügaste eemaldus
- Seenhaigustest kahjustatud küünete ravipediküür
- Sissekasvanud küüne hooldus
- Diabeetilise jala ravipediküür
- Traumajärgne ravipediküür

Eaka jalahooldus

Konsultatsioon erinevate jalalaba probleemide puhul
Koduvisiit

Broneeri aeg: +372 5850 4359
YlleVK, jalahooldus-spetsialist

Pärnu 44

1+1 ABI LÜMFITERAAPIA JA RAVIPEDIKÜÜR

- » paksenenud küüs
- » sissekasvanud küüs
- » paksendid
- » kannalõhed
- » konnasilm ja soolatüugas
- » tursed
- » jalahooldus
- » lümf- ja ravimassaaž

Võta juba täna ühendust
tel 5805 3712 või e-posti teel
pilletipse1@gmail.com

Aadress: Pärnu linn, Vanapargi 2,
2. korrus, tuba 11

Eelbroneerimine on vajalik!

Küttepude, pelleti ja briketi müük üle Eesti.
www.puu24.ee või helista 520 0093, 600 0136

Mälestame lahkunuid

MARELLE ALLIK
22.06.1958–13.04.2024

ENDEL KARTAU
13.05.1941–25.04.2024

GENADI KRASAVIN
14.02.1951–29.04.2024

ELVI KIIS
13.05.1944–03.05.2024

RAUL KARLEP
01.05.1965–11.05.2024